

Çok Aşamalı ve Dinamik Etkinlik Analizi: Türkiye Turizm Şirketlerinin Finansal Değerlendirmesi (Multi-Stage and Dynamic Efficiency Analysis: Financial Evaluation of Turkish Tourism Companies)

* Cemil ŞENEL ^a

^a Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Financial Sciences, Department of Finance and Banking, Ankara/Türkiye

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi: 15.11.2025

Kabul Tarihi: 15.02.2026

Anahtar Kelimeler

Turizm

Dinamik Veri Zarflama Analizi

Finansal performans

Etkinlik

Borsa İstanbul

Öz

Bu çalışma, 2018–2024 döneminde Borsa İstanbul’da (BIST) işlem gören turizm şirketlerinin finansal etkinliklerini Dinamik Ağ Veri Zarflama Analizi (DVZA) yöntemiyle analiz etmektedir. Araştırma kapsamında, şirketlerin finansal yapıları ile kârlılık çıktıları arasındaki süreç iki aşamalı bir modelle değerlendirilmiştir. İlk aşamada cari oran, kaldıraç oranı ve duran varlık/özsermaye oranı gibi göstergeler girdi; aktif kârlılık ve net kâr marjı ise çıktı olarak kullanılmıştır. Bu ara çıktılar ikinci aşamada girdi olarak ele alınmış ve özsermaye kârlılığı ile faaliyet kârlılığı oranları nihai çıktı olarak değerlendirilmiştir. Bulgular, analiz kapsamındaki şirketlerin etkinlik düzeylerinde yıllar arasında ve süreçler arasında önemli dalgalanmalar yaşandığını göstermektedir. Bazı şirketler zaman içinde istikrarlı etkinlik sergilerken, bazıları belirli dönemlerde düşük performans ortaya koymuştur. Çalışma, DVZA yaklaşımının zaman boyutunu dikkate alarak sektörün dinamik yapısını analiz etmede güçlü bir araç olduğunu ortaya koymakta; kaynak kullanımı, performans izleme ve strateji geliştirme açısından önemli katkılar sunmaktadır.

Keywords

Tourism

Dynamic Data Envelopment Analysis (DEA)

Financial performance

Efficiency

Borsa Istanbul (BIST)

Abstract

This study analyzes the financial efficiency of tourism companies listed on Borsa Istanbul (BIST) during the 2018–2024 period using the Dynamic Network Data Envelopment Analysis (DZVA) method. A two-stage model is employed to evaluate the transition from financial structure to profitability. In the first stage, inputs include current ratio, leverage ratio, and fixed assets-to-equity ratio, while outputs are return on assets (ROA) and net profit margin. These intermediate outputs are then used as inputs in the second stage, with return on equity (ROE) and operating profit margin serving as final outputs. The findings reveal significant variations in efficiency levels across firms and time periods. While some firms maintained consistent efficiency, others experienced performance declines in specific years. The study demonstrates that the DZVA method offers a robust analytical framework to assess the dynamic nature of the tourism sector over time, providing valuable insights for performance monitoring, resource allocation, and strategic decision-making.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: cemilsenel@gmail.com (C. Şenel)

DOI: 10.63556/jotags.2026.1780